

วิบูลย์ ธรรมมะ. 2550. แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์
ของศาลจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์สมนึก ปัญญาสิงห์,
รองศาสตราจารย์สำเริง จันทรสวรรณ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล และความรู้เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ของศาลจังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาประเภทที่เป็นสาเหตุความขัดแย้งของคู่กรณี หรือข้อพิพาทในการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ของศาลจังหวัดขอนแก่น 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ของศาลจังหวัดขอนแก่น และ 4) ศึกษาสภาพปัญหากระบวนการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ของศาลจังหวัดขอนแก่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดขอนแก่น จำนวน 19 ราย ผู้ไกล่เกลี่ยประจำศาลจังหวัดขอนแก่น จำนวน 17 ราย และทนายความ จำนวน 57 ราย รวมทั้งสิ้น 93 ราย โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทนายความใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ทางสังคมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร (Independent t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 93 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ย คือ 47.85 ปี จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นทนายความ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉลี่ย 12 ปี มีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 49,155 บาท และมีรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 31,381 บาท ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ของศาลจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านหลักคุณคานิยม การชดใช้ค่าทำขวัญ การกลับคืนสู่สังคม และการมีส่วนร่วม สำหรับประเภทที่เป็นสาเหตุความขัดแย้งของคู่ความหรือข้อพิพาทในการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ 5 ประเภท คือ ด้านข้อมูล ด้านความสัมพันธ์ ด้านค่านิยม ด้านโครงสร้าง และด้านผลประโยชน์ พบว่าโดยรวม

Vibool Thamma. 2007. **Means for Improving the Conflict Management Process of the Khon Kaen Provincial Court.** Master of Arts Thesis in Social Development, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Associate Professor Somnuek Panyasing,
Associate Professor Samroeng Chantrasuwan

ABSTRACT

This research aims to 1) study personal information and knowledge of conflicts management of the Khon Kaen Provincial Court staff 2) study the types of causes of conflict and disputes for conflict management in Khon Kaen Provincial Court (KKPC) 3) study ways of conflict management in KKPC and 4) study problems of conflict management in KKPC.

The sample group consists of 93 cases: 19 judges, 17 conciliators from KKPC and 57 lawyers. The sample group of lawyers was selected by the Accidental Sampling Method. The research tools for data collection were questionnaires. Data was analyzed with Social Sciences Statistics by SPSS for Windows in order to obtain percentage, mean, Standard Deviation, Independent t-test and One-way ANOVA.

The study finds that most of the sample cases are male with an average age of 47.85 years. Their highest level of education is a bachelor's degree. The majority of the sample group are lawyers with an average of 12 years work experience. Their average income is 49,155 Baht per month and their average expenditures are 31,381 Baht per month. Most of them are knowledgeable in personalism, reparations, reintegration and participation conflict management. The causes of conflicts and disputes could be categorized into five groups; information, relationship, value, structure and interest. Conflicts of value are found in a high level, while the rest are medium. The means of conflict management employed by KKPC is to have a complaint filed. A mediator is dispatched to ascertain the nature of the conflict, take statements from the concerned parties, and arrive at a settlement acceptable to all parties.

The results of testing the hypothesis on ways to improve show that different sex, level of education, and structure of conflicts lead to different ways of conflict management in KKPC at a level of statistical significance of 0.05. The problems of conflict management arise from litigants, mediators, lawyers, facilities and a lack of public knowledge of the KKPC system.